

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВЕБ-БАЗОВАНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВО: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД

Романишин Юлія Любомирівна

доктор педагогічних наук, завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
yulromanyshyn@gmail.com

Активне впровадження концепції цифрової трансформації освіти та науки особливо відчутне в практичній імплементації інструментів соціального програмного забезпечення та засобів цифрових технологій в інформаційно-освітнє середовище процесу навчання у вищій школі. Учасники освітнього процесу легко використовують сучасні цифрові та соціокомунікативні технології для освітніх комунікацій, доступу до навчальних ресурсів, підвищення якісного інформаційного забезпечення процесу навчання тощо. Одним із факторів, який впливає на цифрову трансформацію освітнього процесу у вищій школі є швидка технологічна адаптація [1; 3], яка, безумовно, впливає на процеси обміну, генерації, передачі та поширення даних, інформації, повідомлень та знань в університетському освітньому середовищі базованому на цифрових та вебтехнологіях.

В сучасних умовах перебігу процесу навчання в рамках веб-базованого освітнього середовища студенти для обміну даними, інформацією та знаннями використовують різноманітні соціальні мережі, месенджери та інструменти соціального програмного забезпечення. Навчальна функція такого обміну полягає в тому, що використовуючи навчально-тематичні форуми, освітні віртуальні спільноти, предметні групи, інформаційні сервіси на основі баз знань (наприклад, Quora) тощо студенти поширюють інформацію релевантну до тем навчальних курсів і тим самим навчаються. Тут прослідковується поєднання технології взаємозумовлювального навчання з новітніми напрямками розвитку професійної педагогіки, такими, як кібергогіка та реєр-to-реєр навчання [2]. Процес набуття знань можна зробити ефективнішим і динамічнішим завдяки активному використанню в освітньому процесі інструментів соціальних мереж для спільного виконання складних навчальних завдань. Через соціальну взаємодію в малих робочих групах, де кожен учасник працює для досягнення спільної мети (розв'язання навчального завдання) та формування продуктивних результатів навчання, студенти розширюють свою предметну базу знань. Дані та інформація, які знаходяться в тематичних групах в соціальних мережах, зазвичай, місять обґрунтування та пояснення. У свою чергу, інформація є поточною та актуальною (саме на момент виникнення) а також її можна отримати через пояснення незрозумілих питань або їх аспектів учасниками віртуальної освітньої спільноти. Дописи, які поширюються та дискусії учасників груп в соціальних мережах або на форумах зберігаються в архіві групи. Якщо в інших учасників є потреба в інформації, яка поширювалася, вони можуть знайти її в архіві за ключовими словами.

Здобувачі вищої освіти легко адаптуються у веб-базованому освітньому середовищі, оскільки для них середовище базоване на інформаційно-комунікаційних та вебтехнологіях і новітніх технічних гаджетах є звичним. Також, вони оточені такими соціальними мережами, як Facebook, YouTube, TikTok,

LinkedIn, ResearchGate тощо. Соціальні мережі сприймаються здобувачами вищої освіти, як комфортне, «дружнє» освітнє середовище в якому викладачі контактують та спілкуються зі своїми студентами через інструменти соціального програмного забезпечення використовуючи функціональні можливості соціальних мереж для створення навчального контенту та спільної роботи. Викладачі схвально ставляться до застосування соціальних мереж на різних професійних та наукових рівнях [2; 3]. Найпоширеніша соціальна мережа, яку доречно використовувати, як освітній інструмент в процесі навчання є Facebook з його освітніми сервісами та тематичними і навчальними форумами. Згідно теорії поколінь, покоління Y (міленіали, покоління «соціальних мереж») і покоління Z («зумери», діджитал-покоління) чітко усвідомлюють вигоди від використання соціальних мереж, як освітніх платформ для поширення й обміну інформацією та знаннями. Значно мірою, використання методів колаборативного навчання студентів у ході розв'язання навчальних завдань через засоби соціальних мереж стимулює та сприяє передачі предметних знань. Такі активності допомагають розвивати критичне мислення та соціальний інтелект.

На сьогодні, педагогічним підходом, який об'єднує та пов'язує формальне, неформальне та інформальне навчання на основі використання технологій та інструментів соціальних мереж є розвиток веб-базованого освітнього середовища в ЗВО із активним застосуванням зон найближчого розвитку студента. В рамках педагогічного простору інтеграція технології соціальних мереж в процес навчання сприяє розвитку саморегульованого навчання з боку студентів. У цьому підході передбачається застосування трьох компонентного освітнього середовища в якому студенти зможуть здобувати знання, які релевантні до результатів навчання за освітніми програмами. До таких компонентів відносять: особистісно-орієнтований інформаційний менеджмент; освітньо-соціальну взаємодію й співпрацю; агрегацію управління даними, інформацією та повідомленнями. Ці компоненти забезпечують те, що процес навчання базується на технологіях соціальних мереж. А саме: перший компонент реалізується коли студенти використовують інформацію, яку вони отримали з предметних соціальних мереж для особистого сприйняття та рефлексії в неявних знаннях. Другий компонент передбачає те, що вони можуть розширити свої неявні знання через спілкування (елемент соціалізації) з іншими учасниками освітніх віртуальних спільнот та професійних соціальних мереж. Третій компонент узгоджується з процесами та етапами перетворення знань згідно моделі набуття знань Нонаки [4].

Розвиток університетської освіти тісно пов'язаний із активним застосуванням в освітньому процесі веб-базованого освітнього середовища, яке підтримується: соціокомунікативними технологіями, актуальними соціальними месенджерами, інструментами соціального програмного забезпечення для підтримки знання-орієнтованого інформаційного обміну, онлайн освітніми сервісами та платформами тощо. Сучасний освітній процес є поєднанням актуальних педагогічних концепцій із інноваційними освітніми напрямками та навчальними активностями. Важливими компетентностями в епоху цифрової перебудови освітнього процесу у вищій школі є візуалізаційна, фасилітаційна та системна компетентності набуття яких значно допоможе студентам у професійній колаборації та розвитку індивідуальних навчальних і, в подальшому, фахових профілів.

Список використаних джерел

1. Духаніна Н. М., Лесик Г. В. Цифровізація освітнього процесу: проблеми та перспективи. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49235/1/p.406-409.pdf> (дата звернення: 02.11.2023).
2. Романишин Ю. Цифрова інформаційна компетентність в рамках освіти 4.0. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика». 2023. Вип. 65., т. 3. С. 262–267.
3. Силенко Ю., Романцова Я., Лисицька О., Гарбич Я. Інформаційне освітнє середовище як платформа реалізації інформаційно-комунікаційних технологій у ЗВО. *Молодь і ринок*. 2023. Вип. 6/214. С. 60–68.
4. Farnese M. L., Barbieri B., Chirumbolo A., Patriotta G. Managing Knowledge in Organizations: A Nonaka's SECI Model Operationalization. *Frontiers in Psychology*, 2019. V. 10.

СТВОРЕННЯ ЧАТ-БОТА ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПОВІДОМЛЕННЯ РОЗКЛАДУ ЗАНЯТЬ СТУДЕНТАМ ГРУПИ

Стець Катаріна Олексіївна

здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності 014.04 Середня освіта (Математика),
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя,
xomik040702@gmail.com

Бугаєць Наталія Олександрівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри, інформаційних технологій, фізико-математичних та економічних наук,
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя,
anatahika@gmail.com

Розробка чат-бота є актуальним завданням для автоматизації внутрішніх комунікацій, інформування у групах користувачів месенджерів та соціальних мереж. За допомогою чат-бота можна виконувати одноманітні і повторювані дії з високою швидкістю, давати відповіді на запити і питання, надавати потрібні відомості швидко і в будь-який час доби. Такі переваги використання чат-бота стали передумовою появи ідеї про його створення для інформування студентів групи про розклад занять на тиждень.

Чат-бот – це програма, призначена для автоматичної взаємодії з користувачами через чат-інтерфейс. На даний час існує значна кількість різновидів чат-ботів: текстові, голосові (та їх комбінації), на основі меню у вигляді кнопок, чат-боти, що працюють на основі ключових слів, правил, контекстні, транзакційні чат-боти та ін.

Серед різних видів чат-ботів виокремлюють дві групи [1]:

Перший вид чат-ботів – відносно прості кнопкові чат-боти, які запрограмовані на виконання однієї задачі та часто зустрічаються у месенджерах.

Другий вид чат-ботів – розмовні чат-боти, створені на основі штучного інтелекту, які використовують методи машинного навчання та великі мовні моделі. У таких чат-ботах віртуальні помічники розуміють не лише фіксований набір стандартних команд, а й природне людське мовлення. Крім того, під час взаємодії з користувачами вони здатні вчитися, запам'ятовувати їх переваги та передбачати потреби. Чат-боти класифікують за алгоритмом роботи: обмежені, які відповідають на конкретні запити користувачів за заздалегідь прописаним програмним кодом, і такі, що саморозвиваються, тобто працюють на основі нейронної мережі.